

ร่าง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ
เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๓

*****

หลักการ

เพื่อเป็นการสมควรตราข้อบัญญัติเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงและปล่อยสัตว์ มิให้เกิดเหตุรำคาญและป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ จึงได้จัดทำ
การจัดทำข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๒
ให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

เหตุผล

ชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ เป็นชุมชนที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีการเลี้ยง สัตว์ เป็นจำนวนมาก ซึ่งในบางครั้งเจ้าของสัตว์ยังไม่มีควมตระหนักในเรื่องการดูแล รักษาเลี้ยงดู และการควบคุมการ ปล่อยสัตว์ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เหตุรำคาญตลอดจนสัตว์ทำร้ายผู้อื่นที่มีใช้ เจ้าของหรืออาจเกิดโรคติดต่อจากสัตว์ เช่นสุนัขหรือแมวสู่คน เพื่อเป็นการ ดูแลรักษาสุขภาวะความเป็นอยู่ของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ ให้ดีขึ้นป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่เกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนจาก การเลี้ยงสัตว์ ควบคุมโรคระบาด มลภาวะและสภาพแวดล้อมเป็นพิษ และกำหนด มาตรการในการควบคุมการ เลี้ยงหรือปล่อย สัตว์ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไข ปรับปรุงข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อบังคับใช้ให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันต่อไป

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ
เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ โดยความเห็นชอบของ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอและนายอำเภอพนมทวน จึงตราข้อบัญญัติไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้ เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือ ปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ข้อบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับแก่ การเลี้ยงและปล่อยสัตว์ของทางราชการ

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“การเลี้ยงสัตว์” หมายถึง การมีสัตว์ไว้ในครอบครองและดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษาตลอดจนให้อาหารเป็น อาจฉิน

“การปล่อยสัตว์” หมายถึง การสละการครอบครองหรือปล่อยให้อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์โดยปราศจาก การควบคุม

“เจ้าของสัตว์” หมายถึง เจ้าของและผู้ครอบครองสัตว์

“สถานที่เลี้ยงสัตว์” หมายถึง คอกสัตว์ กรงสัตว์ ที่ขังสัตว์ หรือสถานที่ในลักษณะอื่นที่มีการควบคุมของ เจ้าของสัตว์

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายถึง สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ ประโยชน์หรือใช้สอยจรร่วมกันได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายถึง นายกองการบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“สิ่งปฏิกูล” หมายถึง อุจจาระหรือปัสสาวะและสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกมีกลิ่นเหม็น

“สัตว์” หมายถึง

(๑) สุนัข

(๒) แมว

(๓) สัตว์อื่นที่ก่อเหตุรำคาญแก่ชุมชน

“สัตว์ควบคุมพิเศษ” หมายถึง

(๑) สัตว์สายพันธุ์ที่ดุร้าย รวมถึงสัตว์ลูกผสมสายพันธุ์ที่ดุร้ายด้วย เช่น สุนัขพันธุ์ร็อตไวเลอร์ สุนัขพันธุ์ พิทบูลเทอเรีย สุนัขพันธุ์บางแก้ว สุนัขพันธุ์โด้เบอร์แมน สุนัขพันธุ์อัลเซเชียน

(๒) สัตว์ ที่มีประวัติทำร้ายคนหรือพยายามทำร้ายคน โดยมีหลักฐานการแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่

ตำรวจ

- (๓) สัตว์ ที่มีพฤติกรรมไล่ทำร้ายคนหรือสัตว์ โดยปราศจากการยั่วยุ
- (๔) สัตว์ที่ห้ามมิไว้ในครอบครองตามกฎหมายอื่น
- (๕) สัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ รักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกคำสั่ง ประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวดที่ ๑ บททั่วไป

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ในท้องถิ่น หรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้พื้นที่ในเขตอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ เป็นเขต ควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ดังนี้

(๑) ให้สถานที่ราชการในเขตตำบลทุ่งสมอ ได้แก่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงเรียน ศาสนสถาน ที่ดินสาธารณะ ทางสาธารณะ ระบบประปาหมู่บ้านและ แหล่งน้ำสาธารณะ เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์โดยเด็ดขาด

(๒) ให้เขตพื้นที่ตลอดบริเวณสถานที่ตาม

(๑) ซึ่งมีระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร เป็นเขตห้ามเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์ดังนี้

๒.๑) สุนัข แมว

๒.๒) สัตว์ ควบคุมพิเศษ

๒.๓) สัตว์อื่นที่ก่อเหตุรำคาญแก่ชุมชน

(๓) การเลี้ยงสัตว์ นอกเขตพื้นที่ควบคุมตาม (๑) และ (๒) ต้องมีระยะห่างในระยะที่ไม่ก่อให้เกิด ความเดือดร้อน รำคาญต่อชุมชนหรือผู้ที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง กรณีการเลี้ยงสัตว์ในเชิงพาณิชย์ ให้มี ระยะห่างจากสถานที่ราชการ ชุมชน ศาสนสถาน ที่ดินสาธารณะ ทางสาธารณะ ระบบประปาหมู่บ้านและแหล่ง น้ำสาธารณะ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขตาม ประเภทของสัตว์นั้นๆ

ข้อ ๘ ความในข้อ ๗ ไม่ใช่บังคับแก่การเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์ซึ่งได้ดำเนินการโดยต่อเนื่องมา ก่อนวันที่ ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ดำเนินการได้แต่เพียงเช่นเดิมเท่านั้น

ความในข้อ ๗ (๑) ไม่ใช่บังคับแก่การเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อการรักษาโรคเจ็บป่วยหรือสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของสัตว์

(๒) เพื่อกิจกรรมใดๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ ประกาศกำหนดพื้นที่ส่วนหนึ่งส่วน ใด ให้เลี้ยงโดยมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนเป็นการเฉพาะ

(๓) เพื่อการย้ายถิ่นที่อยู่ของเจ้าของสัตว์ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่การปล่อยสัตว์ เพื่อการกุศลหรือจารีตประเพณีโดยได้รับอนุญาตจากองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ หรือเพื่อในพระราชพิธี หรือพิธีกรรม ทางศาสนาตามประกาศ ของทางราชการ

หมวดที่ ๒

การจดทะเบียนสัตว์

ข้อ ๙ ให้เจ้าของบ้านหรือเจ้าของสัตว์ที่ครอบครองสัตว์ ประเภทสุนัขและแมว เป็นระยะเวลา ไม่น้อย กว่า ๖๐ วันขึ้นไป ยื่นคำขอใบรับรองการจดทะเบียนและขึ้นทะเบียนสัตว์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ หรือสถานที่ใดตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด การจดทะเบียนและขึ้น ทะเบียนสัตว์ประเภทอื่นให้ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของกรมปศุสัตว์

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่สัตว์ประเภท สุนัข หรือแมวตายหรือได้พบสัตว์ที่ตายแล้ว เจ้าของบ้านหรือเจ้าของสัตว์ มีหน้าที่ต้องแจ้งการตายหรือพบสัตว์ที่ตายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น

กำหนด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สัตว์ตายหรือพบสัตว์ที่ตาย เพื่อปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป กรณีที่สุนัข หรือแมวพ้นไปจากการครอบครองของเจ้าของสัตว์ เช่น หาย ยกสัตว์ให้บุคคล คนอื่น เป็นต้น เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่สัตว์ พ้นไปจากการครอบครอง

หมวดที่ ๓ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

ข้อ ๑๑ ในการเลี้ยงสัตว์ ให้เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อไปนี้

(๑) ต้องนำสัตว์ประเภท สุนัขและแมวที่มีอายุระหว่าง ๒-๔ เดือน ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นครั้งแรกและต้องนำสัตว์ไปฉีดวัคซีนครั้งต่อไปตามที่กำหนดในใบรับรองการฉีดวัคซีน

(๒) จัดสถานที่เลี้ยงตามความเหมาะสมของสัตว์โดยมีขนาดเพียงพอแก่การดำรงชีวิตของสัตว์มีแสงสว่างและการระบายอากาศที่เพียงพอ มีระบบการระบายน้ำและการกำจัดสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ

กรณีเป็นสัตว์ควบคุมพิเศษจะต้องเลี้ยงในสถานที่ หรือกรงที่สัตว์ไม่สามารถเข้าถึงบุคคลภายนอกได้ และมีป้ายเตือนให้ระมัดระวังโดยสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

(๓) ควบคุมดูแลสัตว์มิให้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

(๔) รักษาสถานที่เลี้ยงสัตว์ให้สะอาดอยู่เสมอ จัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะเป็นประจำไม่ปล่อย ให้เป็นที่สะสมหมักหมมจนเกิดกลิ่นเหม็น หรือแหล่งเชื้อโรคที่เป็นอันตราย

(๕) ต้องรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของสัตว์ให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติ หากเจ้าของสัตว์ไม่สามารถ เลี้ยงดูสัตว์ได้เป็นการชั่วคราว ต้องจัดให้มีผู้ดูแลความเป็นอยู่ของสัตว์ให้เป็นปกติ

(๖) จัดให้มีการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคในสัตว์ เพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์

(๗) ให้เลี้ยงสัตว์ภายในสถานที่ของตน ไม่ปล่อยให้สัตว์ออกนอกสถานที่เลี้ยงสัตว์ โดยปราศจากการ ควบคุม กรณีเป็นสัตว์ดุร้ายจะต้องเลี้ยงในสถานที่หรือกรงที่บุคคลภายนอกเข้าไปไม่ถึงตัวสัตว์ และมีป้ายเตือนให้ ระมัดระวังไว้อย่างชัดเจน

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลอันเกิดจากสัตว์ของตนในที่หรือทางสาธารณะ

ข้อ ๑๓ เมื่อมีกรณีสงสัยหรือพบว่าสัตว์ที่ตนเลี้ยงไว้มีอาการโรค สัตว์ เช่น อากาศดูร้าย วิ่งเพ่นพ่าน กัด สิ่งที่ยางหน้า หรือเชื่องซึม ชุกตัวในที่มืด ปากอ้าลิ้นห้อยแดงคล้ำ น้ำลายไหล เดินโซเซ ตัวแข็ง ขาอ่อนเปลี้ย หรือมี สัตว์ตายอย่างผิดปกติ เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง เมื่อสัตว์ซึ่งปรากฏอาการตามวรรคหนึ่ง กัดหรือทำร้ายบุคคลใด ให้เจ้าของที่เป็นผู้ครอบครองสัตว์ จับสัตว์ นั้นกักขังไว้เพื่อ สังเกตอาการไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน และแจ้ง อาการสัตว์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสัตวแพทย์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอทราบ

เมื่อสัตว์ซึ่งปรากฏอาการตามวรรคหนึ่ง ตายหรือสงสัยจะเป็นโรคเจ้าของสัตว์ต้องแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสัตวแพทย์ของสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด/อำเภอ เพื่อตรวจหาโรคสัตว์

ข้อ ๑๔ บุคคลใดให้อาหารสัตว์เป็นประจำหรือครั้งคราวมีหน้าที่สังเกตอาการสัตว์ หากปรากฏกรณีสงสัย ว่าสัตว์ดังกล่าว มีอาการตามข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

ข้อ ๑๕ เมื่อสัตว์ตาย เจ้าของสัตว์จะต้องกำจัดซากสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันมิให้เป็นแหล่งเพาะ เชื้อโรคเพาะพันธุ์แมลงหรือพาหะนำโรคโดยวิธีที่ไม่ก่อเหตุรำคาญและไม่ให้เกิดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

ข้อ ๑๖ เมื่อสัตว์ที่เลี้ยงไว้ มีอาการโรค สัตว์หรือเป็นโรค สัตว์หรือถูกสัตว์ซึ่งเป็นโรคกัดหรือทำร้าย เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสัตวแพทย์ของสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด/อำเภอ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

ข้อ ๑๗ เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องอำนวยความสะดวกหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และห้ามมิให้บุคคลใดขัดขวางการจับสัตว์ ที่ไม่มีเจ้าของในที่สาธารณะ ทั้งนี้ให้เจ้าของสัตว์หรือบุคคลอื่นใด มีหน้าที่ให้ข้อมูลสัตว์ที่สงสัยว่าจะเป็นโรคสัตว์

ข้อ ๑๘ เมื่อมีประกาศเขตระบาดของโรค สัตว์หรือประกาศเขตโรค สัตว์ชั่วคราว ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้าย สัตว์หรือซากสัตว์ภายใน และเข้า-ออก ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก สัตวแพทย์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๙ ผู้ใดนำสัตว์ออกนอกสถานที่เลี้ยง ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมสัตว์ด้วยอุปกรณ์ที่แข็งแรงพอที่จะหยุดยั้งมิให้สัตว์ทำร้ายผู้อื่นหรือทำความเสียหายแก่ สิ่งของสาธารณะหรือของผู้อื่นได้อย่างทันท่วงที

(๒) กรณีที่เป็น สัตว์ควบคุมพิเศษ ต้องสวมใส่อุปกรณ์ ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น เช่นครอบปาก และสายลากจูงที่แข็งแรง

หมวดที่ ๔

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ ๒๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติ หน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเขตอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ ในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

หมวดที่ ๕
บทกำหนดโทษ

ข้อ ๒๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือข้อควรปฏิบัติตาม ข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษ ตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศ ณ วันที่   เดือน   พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายณัฐพล แพนกุล)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสมอ

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

(นายอนุชา หอยสังข์)
นายอำเภอพนมทวน

